

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
21e jaargang nr. 1 - januari 1971

INHOUD: 8 bladzijden

GELEEDPOTIGEN, pag. 17-18

WEEKDIEREN ALG., pag. 21-22

BUIKPOTIGEN, pag. 81-82

VARIA MARITIMA, pag. 187-188

HARINGEN IN VEERSE MEER

Stond het Veerse Meer onlangs in het nieuws wegens het optreden van de paalworm (zie Tweepleppigen pag. 40/41), nu blijken zich daarin tot stomme verbazing van de sportvissers vele haringen — *Clupea harengus* L. — zeer wel thuis te voelen. Naar het Algemeen Dagblad meldt zouden onderzoekingen van het Rijksinstituut voor Visserij-onderzoek hebben uitgewezen dat reeds enkele miljoenen haringen in het Veerse Meer rondzwemmen. Evenals indertijd de paalworm is hoogstwaarschijnlijk ook de haring in het larvale stadium via de sluis van Kats uit de Oosterschelde het Veerse Meer binnengekomen.

HARING BESCHERMD

In schrille tegenstelling tot het voorgaande bericht staat de mededeling, dat de haring beschermd moet worden. Dat is nl. anno 1971 het geval. Aansluitend op internationale afspraken ligt voor de Noordzee een visverbod in het voornemen in mei en van 20 augustus tot en met 30 september.

DOLFIJNEN BEDREIGD

In Japan zou men op het ogenblik bezig zijn met de bouw van een viertal grote fabrieksschepen, bestemd voor de jacht op dolfijnen. Helaas bestaan er nog geen afspraken of maatregelen, die deze aanslag op een zo populaire diersoort kunnen beletten. Vanuit de Verenigde Staten is reeds opgeroepen de soortgenoten van Flipper te verdedigen. Graag sluiten wij ons aan bij al diegenen, die tegen deze Japanse plannen hun stem verheffen.

NA KWIK OOK ZINK

Steeds weer duiken berichten op over de al maar voortgaande vervuiling van de zee. Naast vele andere stoffen zijn het ook de metalen, die daaraan schuldig zijn. Reeds eerder hebben we gemeld, dat een te hoge kwikconcentratie vissen voor consumptie ongeschikt kan maken. Datzelfde is het geval met zink. Hoe het zink via de voedselketen precies in de vissen terecht komt, is nog nauwelijks bekend. Weliswaar bestaat er voor de mens nog geen gevaar, maar metingen hebben uitgewezen, dat het tijd is om er iets aan te doen. Reeds is er overleg tussen het Rijksinstituut voor Visserijonderzoek en Hoogovens, omdat laatstgenoemd bedrijf een zinkslib als afvalprodukt in zee loost. Veel meer zink echter wordt via de Rijn aangevoerd, ongeveer 30 ton per etmaal, afkomstig van diverse industrieën langs de Rijn. Men is vooral beducht voor de Waddenzee, de kraamkamer van zo vele vissen. Zoals al eerder vermeld (Varia Maritima, blz. 173) dringt het zg. continentale kustwater moeilijk in het aangrenzende water door. Dit betekent, dat te veel zink in het kustwater juist de Waddenzee zal bedreigen. In dit opzicht komt het gevaar van zink uit dezelfde hoek als het kwik. Bij dit metaal is het gevaar voor vergiftiging het grootst in vuil water, omdat in een zuurstofarm milieu wordt gemethyleerd tot het giftige methylnkwik. Is de vis met kwik besmet, dan zal dit vooral nadelig zijn voor de dieren die voor wat hun voedsel betreft geheel op vis zijn aangewezen. En daartoe behoort ook de zeehond. Dr. Frissel wijst in dit verband in het Waddenbulletin (6e jaargang, no. 1, januari 1971) op de theorie, dat het kwik zich in het vet ophoopt, vervolgens indien bij voedselschaarste het vet wordt gebruikt vrij komt en dan een akute kwikvergiftiging veroorzaakt. Ondertussen liggen de oplossingen voor al

deze problemen niet voor de hand. Landbouw zowel als industrie kunnen in een aantal gevallen klaarblijkelijk niet zonder het gebruik van zo vele voor het milieu zo schadelijke produkten. Het is dan ook slechts de vraag hoeveel de wereld bereid is te betalen om het afval op andere wijze te verwerken dan door lozing in zee.

SCHELPEMUSEUM IN DE SCHULP

NIEUWE AANWINSTEN

De museumcollectie kon weer met vele nieuwe soorten worden verrijkt. Zij konden door ruil of aankoop aan de collecties worden toegevoegd. Bijzonder trots zijn wij op 2 fraaie exemplaren van *Cypraea teulerei* Cazenavetta, die door ruil werden verkregen. De beide exemplaren die in de kollektie zijn opgenomen onder no. *Cypraea* 3248, lopen in patroon nog al uiteen. Het kleinste exemplaar, ter grootte van 50 mm, vertoont de typische *C. teulerei* kenmerken. In de mondopening ontbreken tanden. Op de dorsale(rug-)zijde loopt een lichtbeige kronkelige streep, begrensd door een donkerbruine rand en dito vlekken. Aan de topzijde is de streep aan het uiteinde gevorkt. Op de zijkanten heeft de schelp lichtbruine vlekken. De onderzijde is wit. Het tweede exemplaar, 55 mm lang, is veel lichter van kleur en mist de typische streep op de rugzijde van de schelp. Beide exemplaren zijn afkomstig van de Golf van Oman en werden in 1970 gevangen. *C. teulerei* is één van de zeldzamere soorten van dit geslacht. Het verspreidingsgebied strekt zich uit van Port Soedan in de Rode Zee tot in de Golf van Oman.

Een belangrijke soortenvermeerdering onderdaging de kollektie voorts nog door de

aankoop van de gehele collectie van de heer Wolda, die als bioloog naar Panama vertrekt. Zijn verzameling omvatte 4000 soorten, voornamelijk afkomstig uit Australië en Ceylon.

VINDPLAATSETIKETTEN

De lang verwachte vindplaatsetiketten (passend in luciferdoosjes en bedrukt met familie, soort, vindplaats, nr. en datum) zijn van de pers gekomen. U kunt ze bestellen door overschrijving van f 9,— op giro 523443 t.n.v. C. J. Entrop-Den Haag onder vermelding „vindplaatsetiketten”. U ontvangt dan 1000 etiketten franco thuis. Bestellingen worden in volgorde van binnenkomst afgewerkt.

VERZAMEL- EN STUDIEREIS NAAR JAPAN

Ons museum hoopt met een 2 man en 1 vrouw sterke equipe een studie- en verzamelreis te ondernemen naar de kusten van Japan en wel van 20 juli t/m 13 augustus a.s. Er wordt met man en macht gewerkt aan de voorbereidingen van deze reis, die naar wij hopen vooral malacologisch een succes zal worden. Van vele personen, instituten en officiële instanties ontvangen wij waardevolle inlichtingen en/of daadwerkelijke steun. Ongetwijfeld zult U nog vaker in onze museumrubriek over onze reis vernemen. Suggesties van de kant van de lezers zullen wij op hoge prijs stellen.

B. E.

KOLLEKTIE TER OVERNAME

Aangeboden wordt een schelpenkollektie van behoorlijke omvang. Deel afkomstig van de Helderse vissersvloot, alles voorzien van gegevens, zoals visgrond en diepte. Ander deel is fossiel materiaal uit het Pliocene. Gastropoden op naam: ongeveer 60 soorten en variëteiten. Verder nog partijtjes van verschillende herkomst. Belangstellenden gelieven zich in verbinding te stellen met Peter Vermeulen, 3e Weteringsdwarsstraat 23 te Amsterdam.